

забезпечення під час підготовки майбутніх фахівців, наводиться приклад його успішного використання.

В.А. Орехов

СВОБОДНОЕ ПРОГРАММНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ В ОБРАЗОВАНИИ КАК ФОРМИРОВАНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОГО И ЗАКОНОПОСЛУШНОГО БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА

Статья посвящена теме использования свободного программного обеспечения в высших учебных заведениях Украины. Автором статьи рассматривается современное состояние использования программного обеспечения в высших учебных заведениях и разъясняется важность использования открытого программного обеспечения при подготовке будущих специалистов, приводится пример его успешного использования.

V. Orekhov

FREE SOFTWARE IN EDUCATION, AS FORMATION OF A COMPETITIVE AND LAW-ABIDING FUTURE SPECIALIST

The article is devoted to the theme of use of free software in higher educational institutions of Ukraine. The author of the article considers the modern condition of your use of the software in higher educational institutions and explains the importance of the use of open source software in the preparation of future specialists, citing the example of its successful use.

Стаття надійшла до редакції 30.01.2012

УДК 37.018.43:004

*Бесараб Т.П.,
м.Харків, Україна*

**НОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ
МОВ**

Актуальність теми. Глибокі зміни, спричинені науково-технічною революцією і процесом глобалізації, що відбуваються в житті суспільства, не могли не вплинути на сучасну освіту. З одного боку, відбувається зростання обсягів навчальної інформації, що підлягає засвоєнню, а з іншого - отримані знання швидко застарівають. У сучасному суспільстві виникла необхідність отримання освіти впродовж усього життя. Ці завдання мають розв'язати нові педагогічні та інформаційні технології.

Мета роботи. Протягом останнього десятиліття у навчальному процесі все ширше використовується новий вид технічних засобів навчання -

комп'ютер. Завдяки своїм технічним можливостям комп'ютер відкриває нові шляхи організації навчального процесу, він може бути використаний не тільки в структурі аудиторного заняття, але і в умовах позааудиторної самостійної роботи. Здатність комп'ютера в автоматичному режимі проводити багатофакторний збір та аналіз статистичної інформації, одержуваної в ході комп'ютеризованого заняття, і надавати її викладачеві в обробленому і узагальненому вигляді, створює об'єктивну картину динаміки навчання кожного учня. Це дозволяє учневі вносити корективи в тактику самонавчання, а викладачу - виробити індивідуальний підхід як до окремого учня, так і до групи в цілому, що не може бути здійснено при використанні інших видів ТЗН.

Стара істина говорить, що не можна навчити, можна лише навчитися. Процес навчання повинен створювати умови для активної пізнавальної діяльності кожного учня. Зазвичай, навчання іноземної мови ведеться у різнорівневих групах і викладачеві серед інших проблем часто доводиться вирішувати:

а) проблему адаптивності, тобто організувати роботу над вивченням матеріалу з урахуванням індивідуальних можливостей кожного учня;

б) проблему оптимізації навчального процесу, тобто забезпечити одночасну роботу всіх членів групи.

Технічні можливості комп'ютера дозволяють вирішити ці проблеми. Матеріал, що підлягає засвоєнню може опрацьовуватися учнями в індивідуальному темпі, з різним ступенем глибини і повноти та у індивідуальній послідовності.

Для проведення комп'ютеризованого заняття, як правило, потрібна одна машина на групу, що складається з 3 - 4 чоловік. За можливості машини повинні бути об'єднані в локальну комп'ютерну мережу. Поки викладач працює з однією з груп, комп'ютер «працює» з іншими. При досить великому на сьогоднішній день різноманітті пропонованих на ринку комп'ютерних програм з вивчення іноземних мов, і перш за все англійської, завдання викладача полягає в тому, щоб обрати найбільш оптимальний для даної групи варіант. Слід пам'ятати, що, хоча використання комп'ютерів на заняттях з іноземної мови суттєво підвищує мотивацію учнів, графічні зображення, звук, рух слів, колір допомагають утримувати їх увагу та позитивно впливають на навчальний процес в цілому, відкриваючи великі можливості для творчості, роботу з комп'ютером на уроці, особливо на початковій та середній ступенях навчання, слід обмежувати, враховуючи психофізичний аспект взаємодії з комп'ютером. Роботу з комп'ютером рекомендується чергувати з іншими видами роботи, оскільки відмічається підвищена інтелектуальна стомлюваність учнів.

Набір же вправ з іноземної мови з використанням комп'ютера вельми різноманітний - починаючи від елементарного заповнення пропусків до ігор.

Computer Assisted Language Learning CALL не є суто новим напрямом в освіті, оскільки з тих пір, як комп'ютери з'явилися в навчальних закладах, педагоги з певною часткою успіху використовують комп'ютерні технології в навчальному процесі (наприклад, для створення тестів та виконання письмових робіт учнями). Завдяки технічному прогресу світ отримав новий комп'ютерний ресурс - Інтернет, який не тільки є ще одним засобом спілкування, але і надає нові можливості у сфері навчання.

З появою Інтернету в CALL увійшли наступні компоненти: • Інтернет / the World Wide Web;

- навчальні програми на електронних носіях / CD-ROMs;
- електронна пошта / e-mail;
- відеоконференції / video-conferencing.

Для того щоб залучити дані ресурси в навчальний процес, необхідно розробити і опрацювати ряд технологій роботи з ними. З методичної точки зору нам треба зробити чимало відкриттів, знахідок у галузі обробки он-лайн матеріалу, це - використання інтерактивних сайтів на заняттях, впровадження електронної пошти в практику спілкування «учитель-учень», заохочення міжнародних проектних робіт учнів та студентів. Очевидно, що при цьому українські педагоги володіють деякою перевагою, оскільки ми маємо можливість залучати досвід зарубіжних колег до експерименту, оскільки їм вдалося познайомитися з віртуальним світом набагато раніше. Не дивно, що в професійну лексику давно ввійшли такі поняття, як: WebQuests, discovery learning online, internet-based activities.

Привабливість Інтернет ресурсу обумовлена декількома моментами. По-перше, оскільки Інтернет являє собою безмежне джерело інформації, він дозволяє викладачеві заощадити час на пошук необхідного сучасного автентичного матеріалу і зосередитися на методичній роботі з обробки текстової, звукової, візуальної інформації. По-друге, Інтернет надає великі можливості для творчості, тому що при використанні он-лайн матеріалу викладач стає автором: сам визначає мету, розробляє структуру уроку, винаходить нові види робіт. При цьому підібраний викладачем матеріал буде «гарзд скроєний» для студентів, оскільки буде орієнтований на конкретні цілі і завдання (students' needs). По-третє, сьогодні молодь настільки захоплена Інтернетом, що частину життя вона проводить у віртуальному просторі. Найчастіше Інтернет використовується як чергова іграшка (ігри в мережі, листування, скачування рефератів). Ми бачимо наше завдання в тому, щоб направити нове захоплення у русло ділового спілкування і зробити Інтернет не тільки захоплюючим, а й професійно корисним.

При розробці завдань, заснованих на матеріалах з Інтернета, викладач може керуватися наступними твердженнями. Інтернет - це:

- безмежне джерело інформації;

- збірник готових завдань та вправ для самостійного вивчення і роботи в класі;

- засіб створення завдань і вправ.

Обмежимося поки що цим, хоча список далеко не повний.

Завдання, розроблені на матеріалах Інтернету, можуть бути виконані on-line (пошук інформації в мережі на основі розробленого викладачем завдання) або off-line (кросворди та інші лінгвістичні головоломки, підготовлені за допомогою засобів Інтернету). Он-лайн і оф-лайн форми припускають і третю категорію завдань - проектну роботу студентів (лінгвістична Інтернет-сторінка, тематичні постери та брошури). Серед переваг проектної роботи можна назвати залучення творчого початку студентів, проблемний підхід до матеріалу, можливість проведення дослідницької роботи, ознайомлення з правовою базою копіювання матеріалів з мережі.

Використання Інтернету дозволяє підвищити ефективність навчання іноземної мови за рахунок підвищення мотивації студентів, оволодіння навичками критичного осмислення автентичних текстів і проведення досліджень у мережі, у цілому, занурення у мовний простір.

Висновок :

Поняття «освітня технологія» виникає в руслі нової теорії дистанційного навчання (далі ДО), основними методичними ознаками якого є:

- зміна характеру взаємодії учня з учителем (учень стає суб'єктом навчання, здатним керувати процесом);
- збільшення обсягу самостійної роботи учня;
- здійснення самостійної роботи в комп'ютерному середовищі з використанням «комп'ютерних» і «нових інформаційних технологій» (відповідно КТ та НІТ).

Саме забезпечення процесу результативною самостійною роботою учня в умовах, ускладнених умовами його автономії, новими формами спілкування через комп'ютер, є найскладнішою методичною проблемою вчителя ДО, що вимагає від нього нових підходів у вирішенні проблем. Для цього поняття «підручник» повинне включити, крім знань про сам предмет, знання про спосіб реалізації навчальної діяльності з гарантованим отриманням результату в нових умовах комп'ютерного середовища силами самого учня. Цілком очевидно, що тільки знання про КТ та НІТ, які, по суті, є знаннями про застосування продуктів Мікрософт і ряду програм і систем спеціального призначення, не вирішують вказані проблеми, хоча і є обов'язковою умовою в реалізації цієї роботи. Потрібні інші знання про способи застосування цих засобів для організації навчання, а це знання про освітні технології (далі ОТ). ОТ повинні давати відповіді на питання, як організувати в комп'ютерному середовищі навчальний процес з урахуванням специфіки конкретної дисципліни, навчальних і практичних цілей навчання, як застосувати КТ та НІТ, які спеціальні

програмні засоби використати, яким змістом їх наповнити, як контролювати якість та ін. Це цілий комплекс питань, на які неможливо відповісти, не проводячи спеціальних педагогічних експериментів, що мають на меті визначення змісту ОТ. У нашій дослідницькій експериментальній роботі із організації ДН, ми спираємося на конкретні рішення, які відпрацьовуються у руслі інтегрованої лінгводидактичної технології (ІЛДТ), де це поняття визначається як комплекс програмних засобів і знань, що включають такі складові:

- інтелектуальну (знання про способи обробки інформації для застосування в комп'ютерному середовищі і конкретні моделі знань);
- методичну (знання про організацію навчальної діяльності в комп'ютерному середовищі);
- знання про технологічні аспекти (як застосувати програмні засоби загального та спеціального призначення для навчання іноземної мови);
- знання організаційні (яка система взаємодії між учасниками навчального процесу).

Застосування ІЛДТ у навчанні англійської мови на початковому етапі навчання, як показали експерименти автора, забезпечує організацію навчання (ДН).

Список літератури: 1. Chlopek, Zofia. The Intercultural Approach to ETF Teaching and Learning // English Teaching Forum. V. 46, #4. – 2008. — P. 10–19. 2. Гусленко І.Ю. Реалізація принципу «діалогу культур» на заняттях з іноземної мови у ВНЗ із залученням інтернет-технологій- Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № 1 (188), 2010. 3. Сысоев П. В., Евстигнеев М. Н. Современные учебные Интернет-ресурсы в обучении иностранному языку // ИЯШ. — 2008. — №6. — С. 2–9. 4. Современние теории и методики обучения иностранным языкам. - «Экзамен», Москва, 2004.

Bibliography (transliterated): 1. Chlopek, Zofia. The Intercultural Approach to ETF Teaching and Learning // English Teaching Forum. V. 46, #4. – 2008. — P. 10–19. 2. Guslenko I.Yu. ReallzatsIya printsipu «dlalogu kultur» na zanyattyah z InozemnoYi movi u VNZ Iz zaluchennyam Internet-tehnologIy- VIsnik LNU ImenI Tarasa Shevchenka # 1 (188), 2010. 3. Syisoev P. V., Evstigneev M. N. Sovremennye uchebnyie Internet-resursyi v obuchenii inostrannomu yazyiku // IYaSh. — 2008. — #6. — S. 2–9. 4. Sovremennle teorii i metodiki obucheniya inostrannym yazyikam. - «Ekzamen», Moskva, 2004.

Т.П. Бесараб

НОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті надаються методичні ознаки «освітньої технології» в руслі нової теорії дистанційного навчання та визначені умови щодо ефективності навчання

іноземної мови за рахунок підвищення мотивації студентів, занурення у мовний простір.

Т.П. Бесараб

**НОВЫЕ ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПРЕПОДАВАНИИ
ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ**

В статье приводятся методические признаки «образовательной технологии» в русле новой теории дистанционного обучения и определены условия эффективности обучения иностранному языку за счет повышения мотивации студентов, их погружение в языковое пространство.

T.P. Besarab

**NEW INFORMATION TECHNOLOGIES ARE IN TEACHING OF
FOREIGN LANGUAGES**

The article provides the notion of "educational technology" and defines the ways of effective implementation of students' motivation as well as language immersion in the course of distant learning process.

Стаття надійшла до редакції 04.02.2012

УДК 331.101.362:658.152

*Кочарова Т.Р., Сибірякова І.Г.,
Харків, Україна*

**СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ
ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ**

Одним із пріоритетних напрямків процесу інформатизації є впровадження засобів нових інформаційних технологій у систему освіти.

Завдяки створенню електронних освітніх ресурсів можливий активний обмін інформацією між студентами й викладачем, а також між самими студентами, з використанням у максимальному ступені сучасних засобів нових інформаційних технологій (аудіовізуальні засоби, персональні комп'ютери, засоби телекомунікацій).

У зв'язку із цим у цей час усе більше уваги приділяється електронним посібникам, як засобам самостійної освіти й складової частини дистанційного освіти. Їх достоїнствами є доступність, адекватність рівню розвитку сучасних наукових знань, оновлення інформаційного матеріалу. Електронні посібники істотно підвищують якість візуальної інформації.